

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Ulusal bir döngüsel ekonomi stratejisi geliştirme: OECD ülkelerinden içgörüler

Eva Bartekova – OECD Çevre Müdürlüğü

Faaliyet 1.2.1. Döngüsel Ekonomi Eğitimi
11 Mayıs 2022- Antalya, Türkiye

Ulusal bir döngüsel ekonomi stratejisi geliştirme: OECD ülkelerinden içgörüler

Dr Eva Barteková

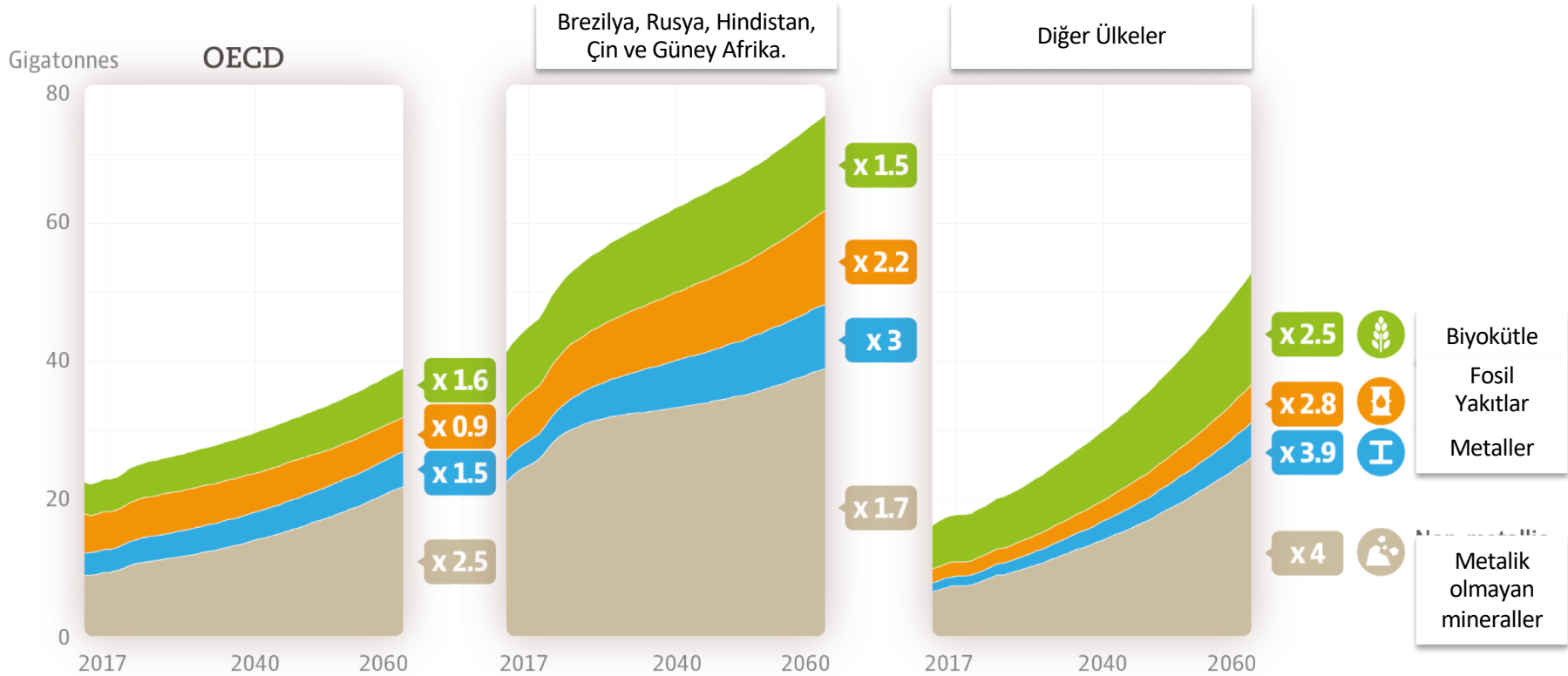
Döngüsel Ekonomi Eğitim,
11 Mayıs 2022, Çevrimiçi

Özet

- Malzeme kullanımıyla ilgili zorluklarla mücadelede döngüsel ekonominin rolü
- Döngüsel ekonomiye geçiş için ulusal bir strateji geliştirme
- Çek Cumhuriyeti'nde döngüsel ekonomi için Ulusal Stratejik Çerçeveye Doğru Adımlar
- OECD'nin diğer ulusal stratejilerin ve yol haritalarının geliştirilmesine katkısı

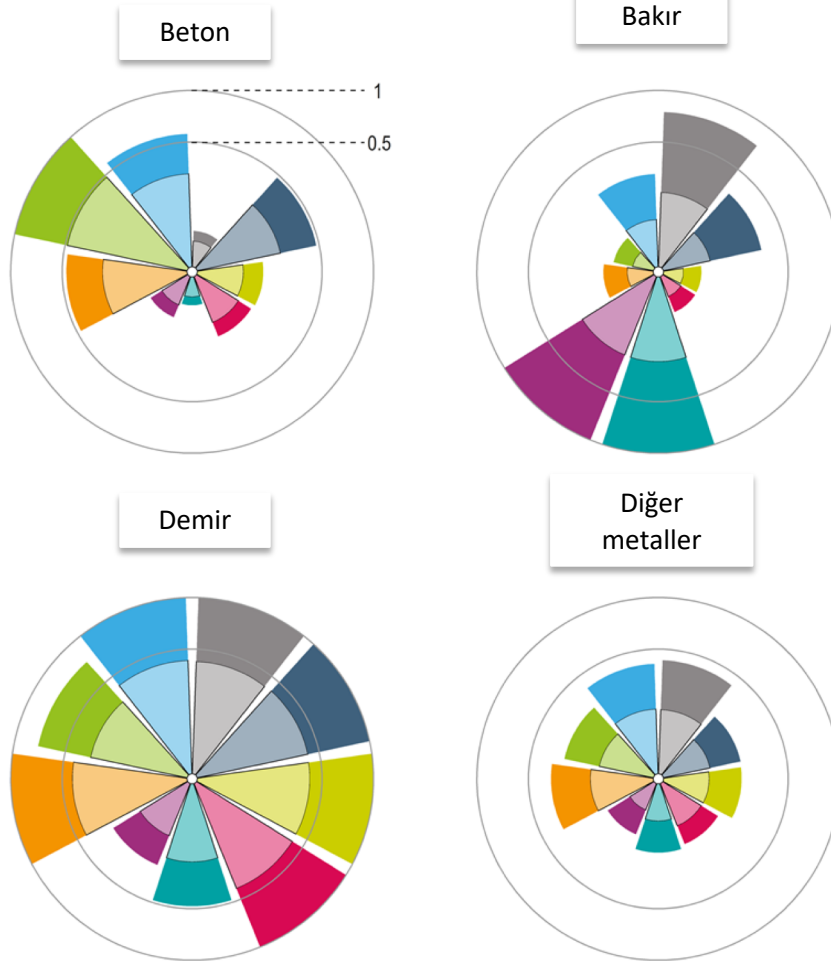
MALZEME KULLANIMINA İLİŞKİN ZORLUKLARLA MÜCADELEDE DÖNGÜSEL EKONOMİNİN ROLÜ

Malzeme kullanımınının 2060 yılına kadar...

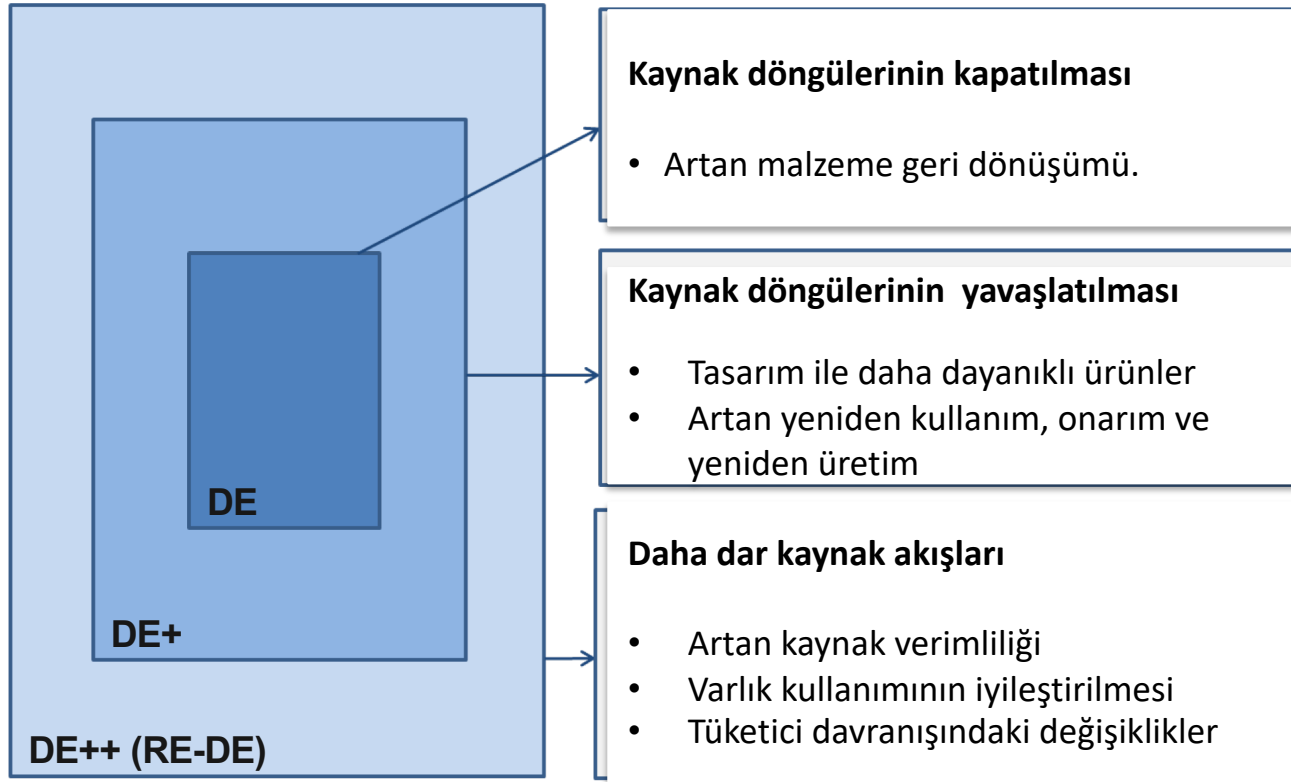
Source: OECD (2019), Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences, <https://doi.org/10.1787/9789264307452-en>.

...ciddi çevresel sonuçlarla iki katından fazla olacağı tahmin ediliyor.

Source: OECD (2019), Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences, <https://doi.org/10.1787/9789264307452-en>.

Döngüsel ekonomi, bu eğilimlere bir yanıt olarak aksiyon alabilir.

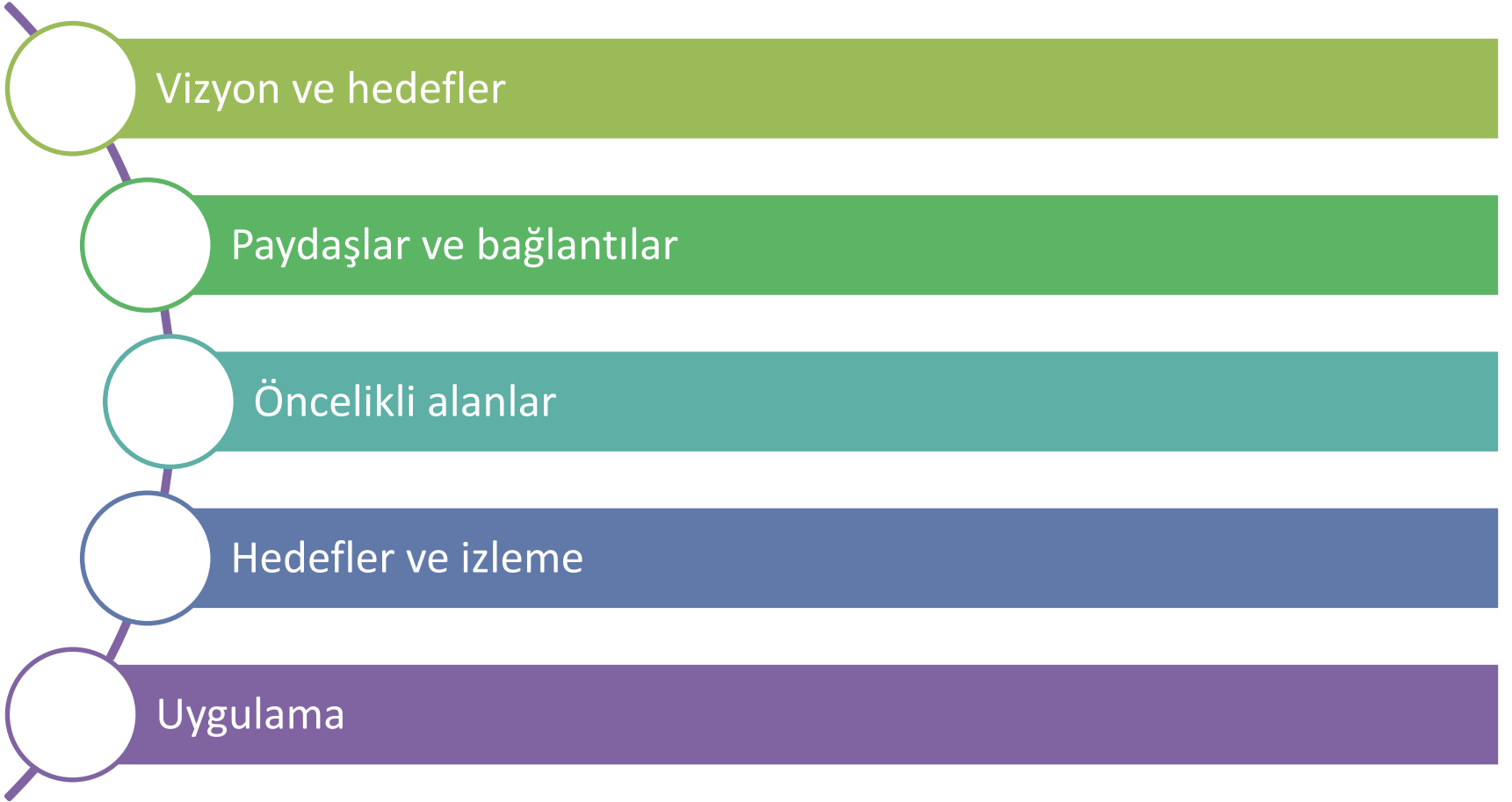

Ancak, döngüsel ekonomiye geçişi hızlandırmak için politika eylemine ihtiyaç var.

- Kaynak üretkenliği, sürdürülebilir kaynak kullanımı ve yönetimi ve döngüsel ekonomi, artan **uluslararası ilgi** görmüştür.
- **AB'de** nicel hedefler de dahil olmak üzere sektöre özgü bir dizi politika paketi ve direktif kabul edilmiştir veya geliştirilmektedir.
- **Ulusal ve yerel düzeyde**, çok sayıda ülke döngüsel ekonomi stratejileri ve yol haritaları geliştirmiştir.

DÖNGÜSEL EKONOMİYE GEÇİŞ İÇİN ULUSAL BİR STRATEJİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Ulusal döngüsel ekonomi stratejisinin temel unsurları

Döngüsel bir ekonomi stratejisi geliştirmeye yönelik içgörüler – Vizyon, hedefler, paydaşlar, bağlantılar

- **Vizyon ve hedefler**
- Net bir vizyon ilham verir ve hedefleri daha somut hale getirir
- Vizyon, ekonomik, çevresel ve sosyal amaçlara göre kümelenmiş stratejik amaçlarla operasyonel hale getirilir.

- **Paydaşlar ve bağlantılar**
- Paydaş grupları ve devlet aktörleri arasındaki ortaklık, yol haritasının geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde çok önemlidir.
- Strateji, yerel bağlama uygun hale getirilmeli ve iç politika ortamına yerleştirilmelidir.

Döngüsel bir ekonomi stratejisi geliştirmeye yönelik içgörüler – Öncelikli alanlar

- **Öncelikli alanlar**

- Kapsamı daraltmak ve öncü eylemleri detaylandırmak için bir dizi öncelikli alan gerekmektedir.

Malzeme	Üretim sektörü	Hizmet sektörü	Yatay araçlar
Metaller	Elektronik	Atık yönetimi	Araştırma
Plastikler	Piller	Finansal sektör	Eğitim
Biyokütle ve gıda	Otomotiv	Onarım ve yeniden kullanım	Kamu Satın Alımları
Kağıt	Ambalaj	Turizm ve misafirperverlik	Ekonomik Araçlar
Cam	Tekstil	Satış	Dijital Araçlar
Yapı malzemeleri	İnşaat	Lojistik	Yerel Yönetimler
Diğer malzemeler, sektörler ve araçlar			

Döngüsel bir ekonomi stratejisi geliştirmeye yönelik içgörüler – Hedefler, izleme, uygulama

- **Hedefler ve izleme**

- Nicel hedefler, vizyonu daha eyleme geçirilebilir hale getirir ve uygulama için daha güçlü taahhütleri teşvik eder

- **Uygulama**

- Strateji, stratejinin üst düzey ilkelerini eylemlere dönüştüren bir uygulama planı ile desteklenmelidir.

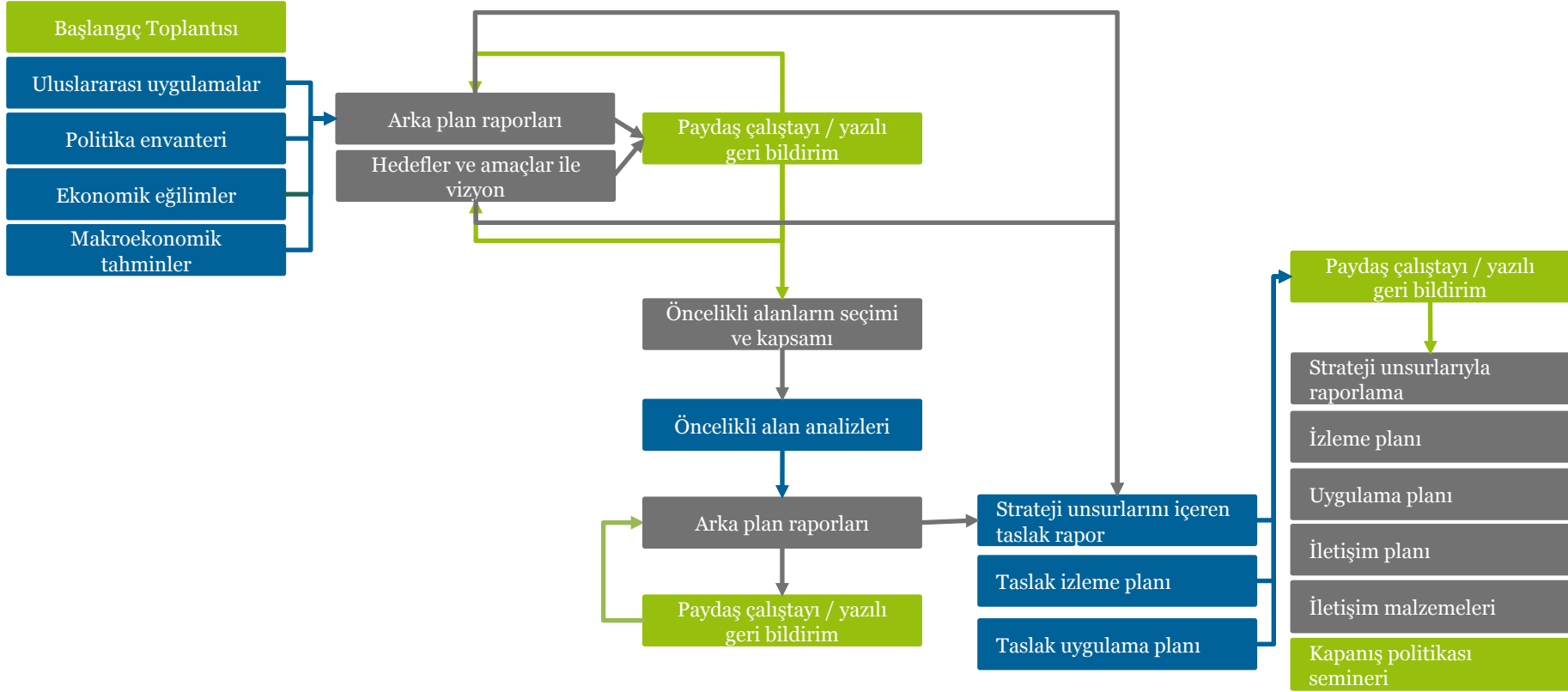
- Politika araçlarının ilişkilendirilmesi
 - Sektörler arası eylemler ve sektöre özel eylemler

ÇEK CUMHURİYETİ'NDE DÖNGÜSEL EKONOMİ İÇİN ULUSAL BİR STRATEJİK ÇERÇEVEYE DOĞRU ADIMLAR

Proje Planı

- **Amaç**
 - Döngüsel bir ekonomiye geçiş için stratejik bir çerçeve geliştirmede Çek Cumhuriyeti'nin desteklenmesi
- **Zaman çizelgesi**
 - Ekim 2019 – Haziran 2021
- **Koordinasyon ve finansman**
 - Çek Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı - Atık Dairesi
 - Avrupa Komisyonu Yapısal Reform Desteği Genel Müdürlüğü (DG REFORM)
- **Paydaş çalışma grubu**
 - Bakanlıklar ve kamu kurumları, bölgeler ve belediyeler, iş dernekleri, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları

İş akışları ve danışma süreci

- On farklı iş akışı
- Proje ortakları ile periyodik ilerleme toplantıları
- Paydaş çalışma grubu ile katılım

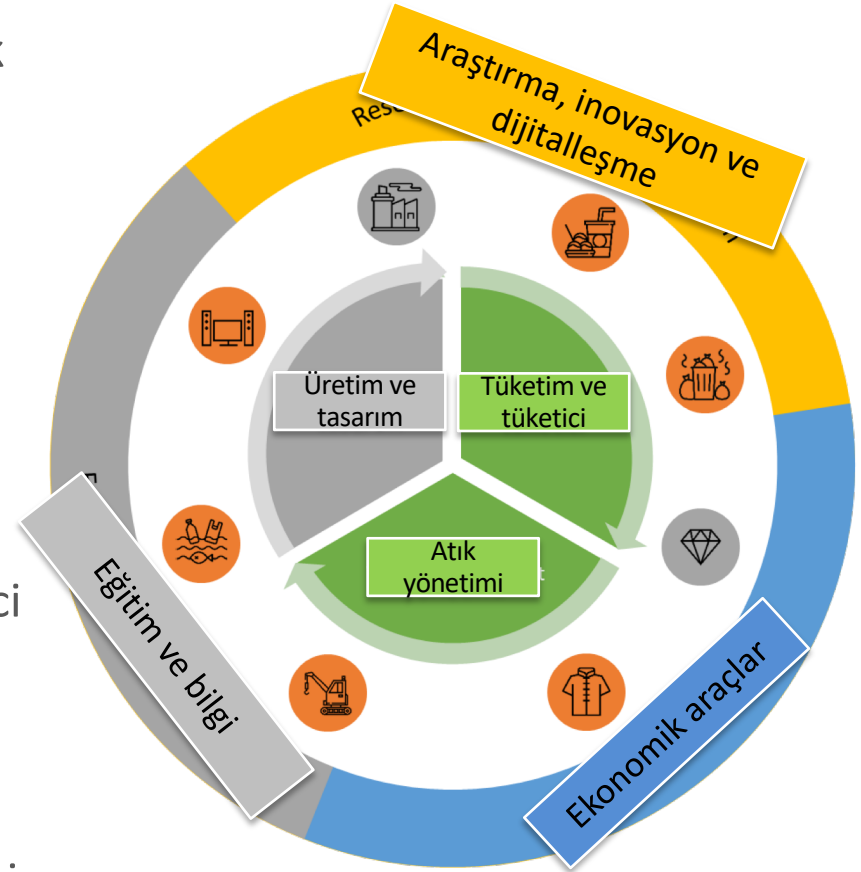
Analitik çalışma – Döngüsel bir geçişin temeli

- Çek ekonomisi, OECD ve AB'de enerji, karbon ve kaynak açısından en yoğun ekonomiler arasında yer almaktadır.
- Kişi başına düşen GSYİH, OECD ve AB ortalamalarından daha hızlı büyüyecektir.
- Sonuç olarak, kaynak ve malzeme talebinin daha da artması beklenmektedir.

Analitik çalışma – Stratejik çerçeve ve politika eylemleri

- **Üç yönlü bir yaklaşıma dayalı stratejik çerçeve**
 - Yaşam döngüsü yaklaşımı
 - Yatay önlemler
 - Sektöre özel içgörüler
- **40 uygulama eylemini içeren uygulama planı**
 - Daha dögüsel bir üretim ve tasarım
 - Daha dögüsel bir tüketim ve tüketici davranışı
 - Daha etkin bir atık yönetimi
 - Dögüsel ekonomi için araştırma, inovasyon ve dijitalleşme
 - Dögüsel ekonomi için eğitim ve bilgi

Analitik çalışma – Döngüsel tüketim için politika önerileri

- Tüketici davranışı ve bunun sonucunda ortaya çıkan tüketim kalıpları, kaynak verimliliği üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.
- **Temel politika önlemlerinden bazıları şunlardır:**
 - Atık önleme
 - Çevreye zararlı ürünlere vergi uygulanması, ör. plastik poşetler
 - Tüketici tercihlerini daha fazla döngüsellığe yöneltmek
 - İkinci el, onarılmış, yeniden kullanılmış, yenilenmiş, yeniden üretilmiş eko-etiketli ürün ve hizmetlerin alımının teşvik edilmesi
 - Geri dönüştürülebilir atık ayırma
 - Karışık belediye atıkları için attığın kadar öde ücretlendirme planlarının genişletilmesi, hatırlatmaların yapılması ve geri dönüştürülebilir maddeler için daha geniş bir kapıdan kapıya toplama ağının oluşturulması, örn. biyoatık ve elektronik atık için

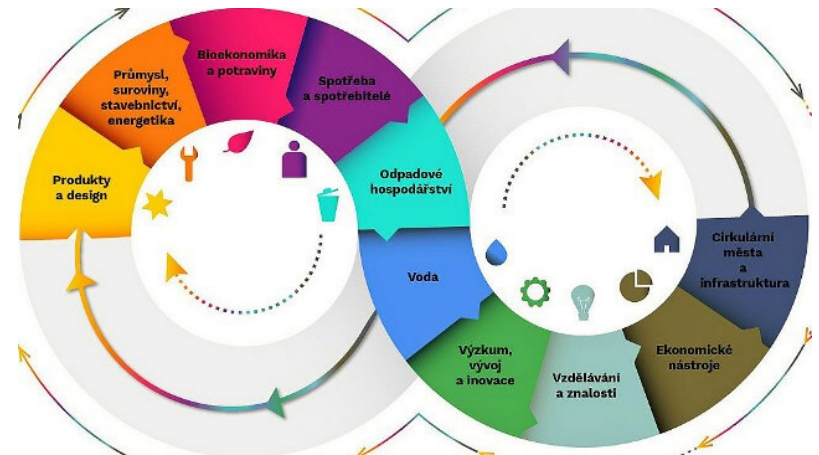
Analitik çalışma – Yatay araçlar için politika önerileri

- Dijitalleşme de dahil olmak üzere inovasyon ve teknolojik gelişme, döngüsel bir ekonomiye geçişte önemli kolaylaştırıcı faktörlerdir.
- **Temel politika önlemlerinden bazıları şunlardır:**
 - Tutarlı inovasyon ve dijitalleşme stratejisi
 - Araştırma, inovasyon, dijitalleşme ve döngüsel ekonomi arasında açık bir bağlantı kurmak
 - Koordinasyon ve işbirliği
 - Farklı kamu kurumları arasındaki koordinasyonun ve özel sektör ile akademi arasındaki işbirliğinin iyileştirilmesi
 - Finansal araçlar
 - Özel döngüsel ekonomi inovasyon araçlarının tanıtılması yoluyla Ar-Ge için finansal destek araçlarının güçlendirilmesi

Önemli Çıktılar

Haziran 2021'de yayınlanan OECD nihai raporu

Aralık 2021'de kabul edilen Döngüsel Çekya 2040 Stratejik Çerçevesi

Sources: OECD (2021), Towards a national strategic framework for the circular economy in the Czech Republic: Analysis and a proposed set of key elements, <https://doi.org/10.1787/5d33734d-en>, and Ministry of the Environment of the Czech Republic (2021), Do roku 2040 roztočí ekonomiku Cirkulární Česko, https://www.mzp.cz/cz/news_20211213_Vlada-schvalila-Cirkularni_Cesko_2040

OECD'NİN DİĞER ULUSAL STRATEJİ VE YOL HARİTALARININ GELİŞTİRİLMESİNE KATKISI

Slovak Cumhuriyeti için teknik destek – Proje kurulumu ve öncelikli alanlar

- **Amaç**
 - Döngüsel ekonomi ve döngüsel ekonominin karbon nötr ekonomiye katkısı için bir yol haritası geliştirmede Slovak Cumhuriyeti'nin desteklenmesi
- **Zaman çizelgesi ve koordinasyon**
 - Eylül 2020 – Mayıs 2022
 - Slovak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı
- **Öncelikli alanlar ve politika eylemleri**
 - İnşaat sektörü, gıda ve biyo-atık değer zinciri ve ekonomik araçlar odaklı sürdürülebilir üretim ve tüketim.
 - 2040'a kadar döngüsel ekonomi geçişini hızlandırmak için bir uygulama planı ve bir izleme çerçevesi tarafından desteklenen yaklaşık 30 somut politika eylemi

Macaristan için teknik destek – Proje kurulumu ve öncelikli alanlar

- **Amaç**
 - Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı geliştirmede Macaristan'ın desteklenmesi
- **Zaman çizelgesi ve koordinasyon**
 - Ocak 2021 – Aralık 2022
 - Bilgi ve Teknoloji Bakanlığı
- **Öncelikli alanlar ve politika eylemleri**
 - Biyokütle ve gıda, inşaat, plastik ve ayrıca eğitim, Ar-Ge ve döngüsel iş modellerine özel olarak odaklanan döngüsel ekonominin yatay alanı
 - Döngüsel ekonomiye 2040 yılına kadar geçişi hızlandırmaya yönelik politika eylemleri şu anda geliştirilme aşamasındadır.

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER.

Eva Barteková

eva.bartekova@oecd.org